WWF

FAKTA

2019

Tonnikalat

Tonnikalat kuuluvat maailman tärkeimpiin kaupallisiin kaloihin. Valitettavasti monet tonnikalakannat ovat ylikalastettuja tai niiden kalastuspaine on kestävyyden rajoilla. Tonnikalat ovat tuttu näky myös suomalaisten ruokapöydissä. Syömme tonnikalaa henkeä kohden noin 1,6 kiloa vuodessa.

© BRIAN J. SCERRY NATIONAL GEOGRAPHIC STOCK / WWF

Kalastus

Maailman tonnikalasaalis on pääosin peräisin 23 kaupallisesti tärkeimmästä tonnikalakannasta. Yli puolet tonnikalasaaliista kalastetaan läntiseltä ja keskiseltä Tyyneltä valtamereltä. Tonnikalasaaliit kasvoivat 2000-luvun alkuun asti, mutta viime vuosina kalastusrajoitukset ovat tehonneet ja saalismäärät vakiintuneet.

Suuri osa tonnikalojen kalastuksesta tapahtuu menetelmillä, joilla saadaan paljon sivusaalista, kuten keskenkasvuisia tonnikaloja, lintuja, merikilpikonnia, haita ja ei-toivottuja kalalajeja. Sivusaaliin suhteen haitallisimpia pyyntimenetelmiä ovat pitkäsiima, verkot ja troolaus.

Valtaosa tonnikalasaaliista saadaan kurenuotalla. Kurenuottakalastuksessa käytetään usein apuna erilaisia kelluvia esineitä tai lauttoja, jotka houkuttelevat ympärilleen kaloja. Tällaisessa kalastuksessa saadaan merkittäviä määriä keskenkasvuisia tonnikaloja ja muuta sivusaalista. Vapaasti uivien tonnikalaparvien kurenuottakalastus kerää sen sijaan hyvin vähän sivusaalista ja on siksi suositeltavampi pyyntimuoto.

Sivusaaliin suhteen kestävimpiä vaihtoehtoja ovat aktiiviset pyyntimenetelmät, kuten käsisiimat ja vapakalastus.

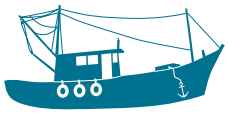

KESTÄVIMPIÄ VAIHTOEHTOJA OVAT AKTIIVISET PYYNTIMENETELMÄT, KUTEN KÄSISIIMAT JA VAPAKALASTUS

Tonnikalalajit ja kantojen tila

Boniitti eli skipjack
(Katsuwonus pelamis)

- Uhanalaisuusluokitus*: elinvoimainen
- Saatavana MSC-sertifioituna

Boniitti on pienikokoinen, runsaslukuinen laji ja yleisin tonnikalasäilykkeiden raaka-aine. Boniitti on tonnikalan sukuinen, mutta ei kuulu muiden tonnikalalajien tapaan aitotonnikalojen sukuun. Tonnikalasaaliista yli puolet on boniittia. Boniittikannat ovat pääosin hyvässä kunnossa, mutta verkko- ja kurenuottakalastuksessa saadaan huomattavia määriä sivusaalista. Erityisesti Intian valtamerellä on vakavia puutteita kalastuksen seurannassa ja valvonnassa.

Valkotonnikala
(Thunnus alalunga)

- Uhanalaisluokitus*: silmällä pidettävä
- Saatavana MSC-sertifioituna

Valkotonnikala on laajalle levinnyt laji, jota myydään sekä säilykkeenä että tuoreena. Atlantin valkotonnikalakannat ovat ylikalastettuja. Intian valtamerellä ja Tyynellä valtamerellä kannat ovat paremmassa kunnossa, mutta liikakalastus uhkaa kantoja.

Keltaevätonnikala
(Thunnus albacares)

- Uhanalaisluokitus*: silmällä pidettävä
- Saatavana MSC-sertifioituna

Keltaevätonnikalaa myydään sekä tuoreena että säilykkeenä. Keltaevätonnikalaa on liikakalastettu monilla alueilla, ja saaliit ovat pienentyneet 2000-luvulla. Viime vuosina kalastusta on rajoitettu, ja kantojen tila on parantunut, mutta kanta-arviot ovat osin epävarmoja. Useimmilla alueilla kalastus on kestävyyden rajoilla, eikä sitä tule lisätä nykyisestä.

Isosilmätonnikala
(Thunnus obesus)

- Uhanalaisluokitus*: vaarantunut

Isosilmätonnikala on trooppisten ja subtrooppisten merten laji. Osa kannoista on ylikalastettuja tai palautumassa ylikalastuksesta. Liikakalastus uhkaa myös paremmassa tilassa olevia kantoja.

Sinievätonnikalat
(Thunnus thynnus, Thunnus maccoyii, Thunnus orientalis)

- Uhanalaisluokitus*:
  - erittäin uhanalainen *(T. thynnus)*,
  - äärimmäisen uhanalainen *(T. maccoyii)*,
  - elinvoimainen *(T. orientalis)*

Käsittää kolme suurikokoista lajia: varsinainen tonnikala eli Atlantin sinievätonnikala (*Thunnus thynnus*), sinievätonnikala eli eteläntonnikala (*Thunnus maccoyii*) ja idäntonnikala (*Thunnus orientalis*). Varsinainen tonnikala voi olla yli kolme metriä pitkä ja painaa yli 500 kiloa. Sinievätonnikalojen liha on kallis ja harvinainen raaka-aine, jota käytetään muun muassa sushiin. Käytännössä kaikki tärkeimmät sinievätonnikalakannat ovat romahtaneet.
Sinievätonnikalalajien kalastusta on rajoitettu viime vuosina. Atlantin sinievätonnikalan kanta on saatu elpymään, mutta se on edelleen uhanalainen. Eteläntonnikalan kutukannan arvioidaan olevan edelleen vain muutamia prosentteja alkuperäisestä. Aikaisempien vuosien ylikalastus voi vaikuttaa kantoihin pitkään, sillä sinievätonnikalat saavuttavat sukukypsyyden verrattain vanhoina ja suurikokoisina.

Kaupassa ja ravintolassa

- Ota selvää, mitä tonnikalalajia tarkalleen ottaen on tarjolla ja mistä se on pyydetty. Tarkempaa tietoa tonnikalakantojen tilasta saat WWF:n Kalaoppaasta ja International Seafood Sustainability Foundationin verkkosivuilta.
- Vältä suurikokoisia uhanalaisia tonnikalalajeja.
- Vältä haitallisilla menetelmillä, kuten pitkäsiimalla, verkolla tai troolilla kalastettuja tonnikaloja.
- Valitse MSC-sertifioitu vaihtoehto.

© BRUNO ARNOLD / WWF-CANON

Suomen elinkeinokalatalouden toimintaohjelma 2007–2013

EU investoi kestävään kalastukseen.

WWF

Suojelemme luontoa ja ratkaisemme ympäristöongelmia – luonnon ja ihmisten hyväksi.

together possible™ wwf.fi

Tykkää, seuraa, jaa ja vaikuta.

facebook.com/wwfsuomi
@WWFSuomi
@LiisaRohweder
wwf.fi/kalaopas
worldwildlife.org/tuna
iss-foundation.org
instagram.com/wwfsuomi
wwf.fi/uutiskirje